

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö 10.7.2018, OKM/35/010/2018

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on viitekohdassa mainitulla lausuntopyynnöllään pyytänyt muun muassa Opetushallitukselta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta. Opetushallitus esittää lausuntonaan seuraavaa.

Opetushallitus ehdottaa, että yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa määrättäisiin yhteistyövelvoitteesta lukiokoulutuksen järjestäjien kanssa. Vastaava velvoite tuli 10.8.2018 annettuun ja 1.8.2019 voimaan tulevaan lukiolakiin (714/2018). Uuden lukiolain 8 §:n 1 momentin mukaan lukiokoulutuksen järjestäjän tulee olla yhteistyössä muun muassa korkeakoulujen kanssa. Lain 13 §:n 3 momentin mukaan osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. Vastaavaa yhteistyövelvoitetta ei ole säädetty yliopistoille ja ammattikorkeakouluille, mihin eduskunnan sivistysvaliokunta kiinnitti huomiota antaessaan mietintönsä (SivM 2/2018 vp) hallituksen esityksestä lukiolaiksi.

Sekä yliopistolakiin (40 §:n 2 mom.) että ammattikorkeakoululakiin (14 §:n 2 mom.) ehdotetut muutokset koskien vieraskieliseen ja kansainvälisenä yhteistyönä järjestettävän tutkintoon johtavaa koulutusta tuovat korkeakouluopintoihin ja niiden järjestämiseen joustavuutta. Tämä helpottaa kansainvälistä koulutusyhteistyötä ja lisää kansainvälisten yhteisohjelmien ja yhteistutkintojen kehittämisen mahdollisuuksia. Suomalaisilla korkeakouluilla olisi näin ollen helpompaa saada haluamaansa koulutusyhteistyötä aikaan muiden maiden korkeakoulujen kanssa ja samalla ne itse olisivat vetovoimaisempia kumppaneita.

Opetushallitus kannattaa mahdollisuutta järjestää tilauskoulutusta myös EU- ja ETA-valtioiden kansalaisille.

Tilauskoulutusta ei koske opiskelijoiden yhteisvalintaa koskeva säädös, yhden korkeakoulupaikan säännös eikä tilauskoulutukseen hakeneiden ja hyväksytyjen tietoja ole ollut velvollisuus tallentaa opiskelijavalintarekisteriin. Tällä hetkellä tilauskoulutukseen hakeneiden ja hyväksytyjen tietoja ei ole edes teknisesti mahdollista tallentaa opiskelijavalintarekisteriin. Kun henkilö kuitenkin menettää ensimmäistä korkeakoulupaikkaa hakevan statuksensa vastaanottamalla opiskelupaikan korkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa, pitäisi myös

tutkintoon johtavassa tilauskoulutuksessa vähintään opiskelupaikan vastaanottaneiden tiedot tallentaa opiskelijavalintarekisteriin. Tilauskoulutuksen laajentuessa tulisi harkita, onko tarkoituksenmukaista, että tutkintoon johtava tilauskoulutus kuuluu yhden korkeakoulupaikan periaatteen piiriin.

Epäselväksi jää, tulisiko myös tutkintoon johtavan tilauskoulutuksen tiedot tallentaa valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) tarkoittamaan opiskelijavalintarekisteriin tai sen osarekisteriin.

Opetushallitus kannattaa sitä, että yhdenmukaisesti yliopistolain kanssa ammattikorkeakoululakiin otetaan säännös, jonka mukaan ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voidaan soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon tai muun soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittaneen lisäksi ottaa myös se, jolla ammattikorkeakoulu katsoo muutoin olevan riittävät tiedot ja taidot opintoja varten.

Korkeakoulujen sisäisten siirtojen helpottaminen on kannatettavaa. Siirto-opiskelijavalinnasta tulisi saada todellinen ja toimiva käytäntö, jonka vaikutukset näkyisivät myös yhteishaun hakijamäärissä.

On hyvä, että yhteishaku on edelleen pääväylä korkeakouluopintoihin. Erityisesti hakijan näkökulmasta yhtenäinen haku, hakuaika ja hakeutumisen käytännöt helpottavat hakeutumista korkeakouluopintoihin. Kuitenkin yhteishaun lisäksi mahdollisuus joustavampiin hakuihin on kannatettava niissä tilanteissa, joissa yhteishaku ei ole perustellusta syystä korkeakoululla kannatettava vaihtoehto.

Erillisvalintojen käyttömahdollisuuden laajentaminen myös suomen- tai ruotsinkieliseen pelkästään alempaan tai alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen tilanteissa, joissa haku järjestetään samassa yhteydessä vastaavan vieraskielisen haun kanssa, on perusteltua. Korkeakouluilla on ollut erilaisia tulkintoja siitä, tarkoitetaanko samassa yhteydessä järjestettävällä haulla samaan aikaan järjestettävää hakua vai sitä, että ne ovat samaa hakua. Hallituksen esityksen perusteluissa olisi hyvä täsmentää asiaa.

Korkeakoulujen lisähaun muuttaminen erillishauksi yhtenäistää käytäntöjä eri koulutussektoreilla, koska myös ammatillisen koulutuksen lisähaut järjestetään nykyisin ns. jatkuvina hakuina eikä osana yhteishakua. Hakijoiden edun mukaista olisi, että tieto yhteishaussa vapaaksi jääneistä opiskelupaikoista olisi saatavissa samasta paikasta ja samaan aikaan. Olisi siten toivottavaa, että korkeakoulut sopisivat yhtenäisistä hakumenettelyistä erillisvalinnoissa yhteisvalinnassa vapaaksi jääneille opiskelupaikoille.

Yhden korkeakoulupaikan säännös aiheuttaa aikatauluhaasteen erillisvalinnoissa, koska opiskelijaksi hyväksytyt saattaa joutua tekemään päätöksen opiskelupaikan vastaanottamisesta jo ennen kuin hän tietää muiden hakemiensa koulutusvaihtoehtojen valinnan tulokset. Tämän vuoksi olisi hyvä, että opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus ja korkeakoulut laatisivat yhteiset pelisäännöt, joilla pyritään minimoimaan kohtuuttomat tilanteet hakijoille.

3.9.2018

OPH-1644-2018

Pääjohtaja

Olli-Pekka Heinonen

Lakimies

Ulla Vanttaja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen
asianhallintajärjestelmässä.